

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Bir Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Bir Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28790>

Özet

Bu ölçek, **özel gereksinimli bireylere** yönelik **öğretmen adayları** tutumları de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis bir **tutum ölçeğidir**. Yeni bir araç olup, psikometrik özellikleri kapsamlı **geçerlik** ve **güvenirlik** analizleri ile belirlenmiştir. Ara?tırma, eğitim alanında çal??anlara ve ara?tırmacılara, kapsayıcı eğitim uygulamaları için kritik öneme sahip olan tutumları anlamak ve de?erlendirmek için güvenilir bir araç sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Özel gereksinimli bireyler, tutum ölçeği, öğretmen adayları, faktör analizi, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Dilek Yaral?

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **öğretmen adayları** **özel gereksinimli bireylere** yönelik tutumları ölçmektir. Ölçek, eğitim ara?tırmacıları ve uygulayıcıları için bu tutumları anlamak ve de?erlendirmek üzere güvenilir ve geçerli bir araç sağlamayı amaçlamaktadır. Bu tür tutumların belirlenmesi, kapsayıcı eğitim uygulamalarının geli?tirilmesi ve öğretmen yetiştirme programlarının iyileştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Ölçek, bireylerin, özellikle **öğretmen adayları**, **özel gereksinimli bireylere** karşı sergiledikleri **tutumları** ölçmektedir. Bu bağlamda tutumlar, farklı eğitimsel ihtiyaçları olan bireylerle ilgili kabul, anlayış ve etkileşime ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşenleri içermektedir. Ölçeğin yapısı, bu tutumların çok yönlü doğasını yakalamayı hedeflemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin amaçlanan yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünden emin olmak için kapsamlı **geçerlik** analizleri yapılmıştır. Bu analizler kapsamında, hem **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) hem de **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) uygulanmıştır. **Açıklayıcı faktör analizi** çalışmaları **SPSS 22** paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiş olup, **doğrulayıcı faktör analizi** ise **LISREL 8.51** yazılımı aracılığıyla yapılmıştır. Bu **faktör analizleri**, ölçeğin altında yatan faktör yapısını doğrulamayı ve **özel gereksinimli bireylere** yönelik tutumları ölçmedeki uygunluğunu teyit etmeyi amaçlanmıştır.

Güvenirlik

Pilot uygulama ve geçerlik çal??malar?n?n ard?ndan, ölçe?in **güvenirli?i** için **iç tutarlı?ı?k analizi** yap?lm??t?r. Ölçe?in bütünü için hesaplanan **Cronbach's Alpha katsay?s? .841** olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in yüksek düzeyde bir **iç tutarlı?ı?a** sahip oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçek maddelerinin birbirleriyle yüksek korelasyon gösterdi?ini ve ayn? temel yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in temel yap?s?n? belirlemek amacıyla hem **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) hem de **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. **Aç?mlay?c? faktör analizi** için **SPSS 22**, **do?rulay?c? faktör analizi** için ise **LISREL 8.51** yaz?l?m? kullan?lm??t?r. Yap?lan **faktör analizleri** sonucunda, ölçe?in toplam **13 maddeden** ve **3 faktörden** olu?tu?u tespit edilmi?tir. **Faktör yük de?erleri .551 ile .860** aras?nda de?i?mekte olup, ölçek toplam varyans?n **%58.592'sini** aç?klamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini desteklemektedir.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme Ölçeği

Format: Likert tipi, 5 dereceli yan?t format?. Maddeler "kesinlikle kat?lm?yorum" (1 puan) ile "kesinlikle kat?l?yorum" (5 puan) aras?nda derecelendirilmi?tir. Olumlu maddeler 1'den 5'e do?ru, olumsuz maddeler ise 5'ten 1'e do?ru puanlanm??t?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen adaylar?

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Üniversite ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: E?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar? üzerinde pilot ve ana çal??malar yürütülmü?tür. Bu grup, özel e?itim ihtiyac? olan bireylerle gelecekte etkile?im kuracak profesyonelleri temsil etmektedir.

Test Metodolojisi: Bireylerin **özel gereksinimli bireylere** yönelik tutumlar?n? de?erlendiren, 13 maddelik, **kendini bildirme** temelli bir ankettir. Ölçek maddeleri, kat?l?mc?lar?n ilgili konulara dair dü?ünce ve duygular?n? yans?tmalar?n? sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Özel gereksinimli bireyler, tutum ölçe?i, ö?retmen adaylar?, faktör analizi, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: dsyarali44@gmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için yazar **Dilek Yaralı** ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle izin gerekliken, ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için özel izinler ve/veya ücretler söz konusu olabilir. Ölçek **2015** yılında geliştirilmiştir.

Orijinal PDF buradan indirilebilir: [ozel-gereksinimli-bireylere-yonelik-bir-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yaralı, D. (2015). Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi. *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 1-11.

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Bir Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

16. Televizyonda özel gereksinimli bireylerle ilgili bir programla karşılaşsam onu sonuna kadar izlerim.

15. Özel gereksinimli bireyler ile ilgili yayınları takip ediyorum.

19. Özel gereksinimli bireylerle ilgili yapılan yenilikleri takip etmekten hoşlanıyorum